

Helemaal

WONEN
aan de kade

ARCHITECTUUR
wereldse allure

BOUWEN
de dynamiek

EDAH
leeft voort

WWW.ORANJEKADEHELMOND.NL

“VAN OUDE VERHALEN
NIEUWE MAKEN”

IN HO UD

VOORWOORD	06
HEERLIJK HELMOND Shoppen en uitgaan in de bruisende binnenstad	08
PROJECTONTWIKKELAAR REZIDENZ Interview met directeur Johan Liebrechts	14
GEMEENTE HELMOND Waarom Oranjekade aanhaakt op de centrumvisie	20
EDAH LEEFT VOORT De historie van de families Ebben, Dames, Aukes en Hettema	24
STEDENBOUW, ARCHITECTUUR EN LANDSCHAP Samenwerking op hoog niveau, drie disciplines in drie steden	30
WONEN EN WERKEN IN HET CENTRUM In gesprek met Helmondse lijstenmaker Roel Hanssen	38
KUNST EN CULTUUR De visie van directeur Jochem Otten	42
ORANJEBUURT Een fijne wijk met naam, bewoners aan het woord	46
ALLES OP LOOPAFSTAND Patrick en Michel willen in Oranjekade wonen, waarom?	48
ALBERT HEIJN XL De rol van de meest bezochte supermarkt van de stad	50
BANBOUW Een kijkje achter de schermen van de bouw	52
COLOFON	55

Joost van der Geest en Gaby van den Waardenburg.

VOORWOORD

Beste lezer,

Voor u ligt het eenmalige magazine 'Oranjekade Helemaal OK' over een uniek woonproject in onze stad. Een nieuwbouwplan met zo'n 265 woningen aan de Kanaaldijk Noord Oost, dat precies aansluit op het Centrum-perspectief 2030 van de gemeente. Oranjekade draagt bij aan de transformatie van Helmond, zoals we die voor ogen hebben. We willen het hele gebied van Suytkade tot en met Oostende, van zuid naar noord, transformeren.

Het is onze intentie een compacte stad te creëren die aantrekkelijk is voor mensen en bedrijven, met kwaliteit van wonen, werken, leven en recreëren. We vinden kwaliteit van leven belangrijk. Een langgekoesterde wens van de gemeente om meer reuring in het centrum te krijgen, gaat in vervulling. Dit plan gaat aanspreken en de binnenstad verlevendigen, daarvan zijn we overtuigd.

"WE HEBBEN EEN LEUKE STAD MET MOOIE ICONEN, DIE HEEL VEEL IN ZICH HEEFT"

We zijn trots op onze historie als industriële stad en Oranjekade past hier met de schaal-grootte en tijdloze pakhuysarchitectuur heel goed bij. De combinatie van oud en nieuw maakt het interessant; Oranjekade heeft met iconen als de watertoren en het monumentale EDAH-gebouw, een historisch karakter in een eigentijds jasje. Het kanaal, samen met de drukbezochte supermarkt AH XL, het park met de oude waterloop de Aa, die we weer zichtbaar maken, is Oranjekade een sprekende binnenkomer voor Helmond. Een 'game changer', die allure toevoegt aan onze stad.

We hebben een leuke stad die heel veel in zich heeft. Maar we hebben ook een valse bescheidenheid. We mogen best trots zijn; Helmond heeft alles te bieden, de voorzieningen zijn er. Veel mensen uit omliggende wijken willen in het centrum wonen en door het plan Oranjekade komt die wens voor meer mensen dichterbij.

In dit magazine vertellen de stedenbouwkundige, architecten en projectontwikkelaar u over de totstandkoming van de plannen en het karakter van Oranjekade. De bouwer biedt een kijkje achter de schermen en legt uit hoe nu de voorbereidingen worden getroffen voor de bouw van dit uitdagende nieuwbouwproject.

Daarnaast komen mensen aan het woord die, ieder op hun eigen manier, een binding hebben met Helmond. Enerzijds, omdat ze de kunst en cultuur vertegenwoordigen in de stad en anderzijds, omdat ze u graag vertellen over hun fijne woonomgeving of over de onderneming waar ze als echte Helmonder zo trots op zijn.

We hopen dat u zich thuis voelt in onze stad en wensen u veel leesplezier!

Wethouder Gaby van den Waardenburg
Programmamanager Joost van der Geest

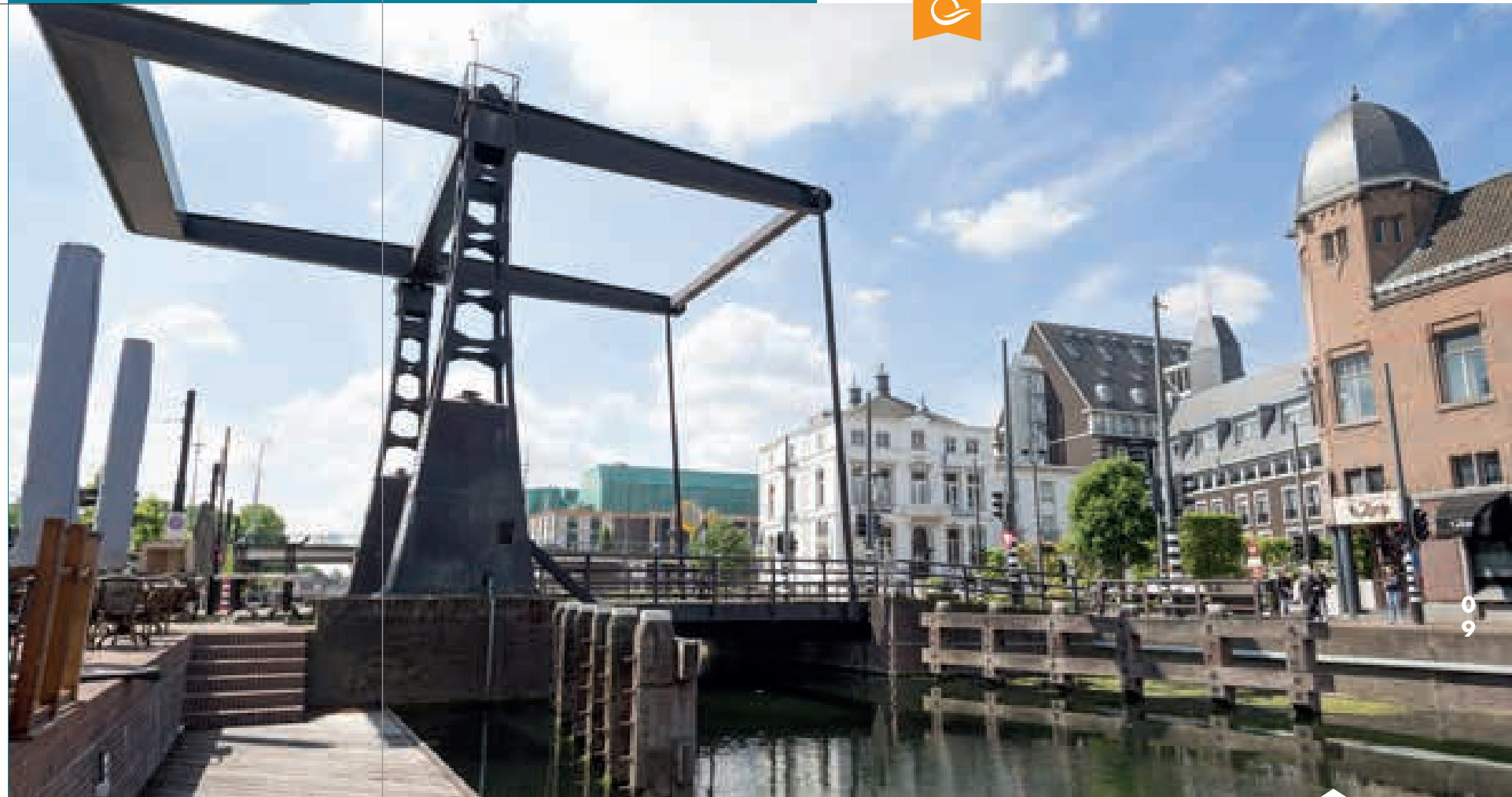
HEERLIJK HELMOND

Welkom in Helmond! Een bruisende stad met mooie architectuur, een prachtig kasteel, leuke winkels, een gezellige weekmarkt, een stadsbrouwerij en heerlijke terrasjes aan het water. Een stad die al bestaat sinds 1232 en die altijd in ontwikkeling is.

Helmond heeft zich door de eeuwen heen ontwikkeld tot een industriële stad. De bedrijven die hier gevestigd zijn, of zijn geweest, hebben een essentiële bijdrage geleverd aan de groei van de Nederlandse economie. Het kanaal speelt daarin een belangrijke rol. Een opvallende erfenis aan het water in het zuiden is de Nederlandse Cacaofabriek, waar van 1894 tot 1932 chocoladeproducten en cacao poeder werden gemaakt. Deze fabriek is nu dé culturele hotspot voor muziek, kunst, film, theater, exposities en lekker eten en drinken. In de oude fabriek hebben zich ook ondernemers gevestigd, waaronder een chocolatier die bonbons maakt van Franse chocola. Naast deze eye-catcher bevindt zich in het noorden van de stad het monumentale kantoorpand met magazijn van EDAH, de succesvolle supermarktketen die landelijke bekendheid kreeg. De vier Friese oprichters waren hun tijd vooruit, ze durfden te experimenteren en waren vernieuwend.

“HELMOND HEEFT ALLES TE BIEDEN VOOR HEERLIJK WONEN, WERKEN EN LEVEN”

De stad is in vele opzichten trendsettend. Van woningbouw, met Brandevoort en de kubuswoningen, tot kunst en cultuur met concerten in de open lucht, een eigen Kunstkwartier, theater, musea en galleries en kunstwerken in de straten. Je kunt heerlijk rondsleren en je laten raken door wat je ziet. Voor wie het stadse leven even wil ontvluchten, zijn er prachtige parken en natuurgebieden nabij voor een heerlijke wandeling of fietstocht. Kortom, Helmond heeft alles te bieden voor heerlijk wonen, werken en leven.

Havenhoofd in hartje centrum.

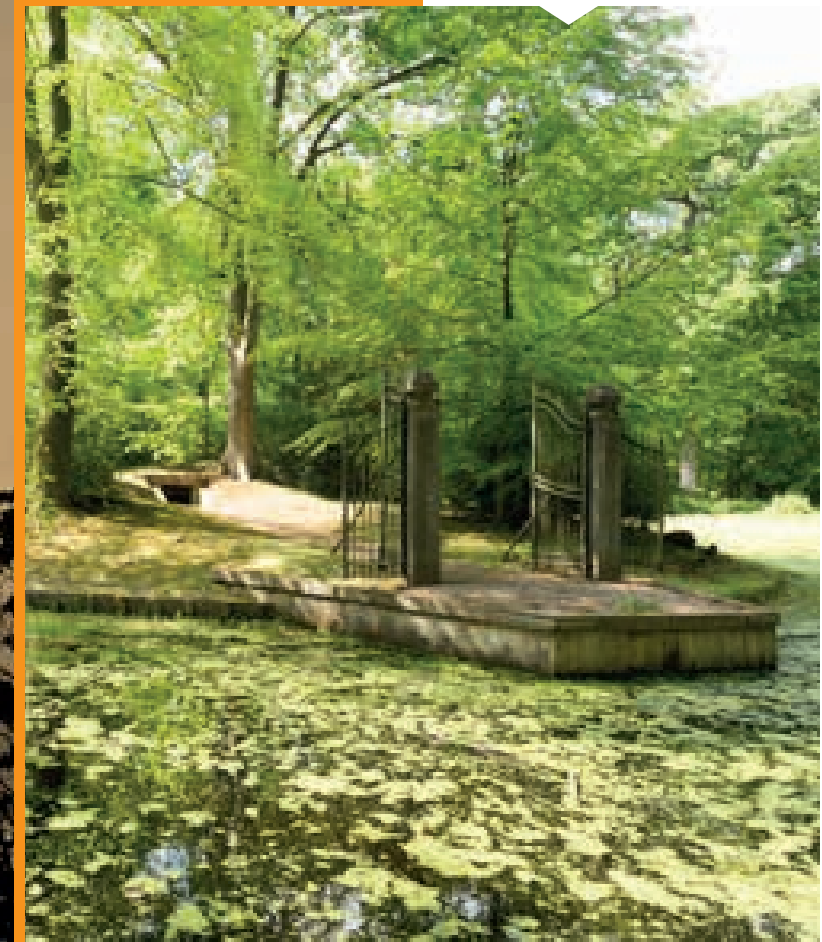
Kasteel Helmond bestaat al bijna 700 jaar. Het vertelt het bijzondere verhaal over de adellijke families Van Berlaer, Van Cortenbach, Van Arberg en Wesselman van Helmond. www.museumhelmond.nl

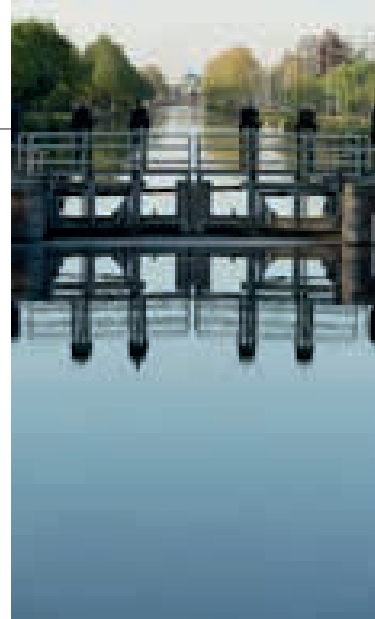
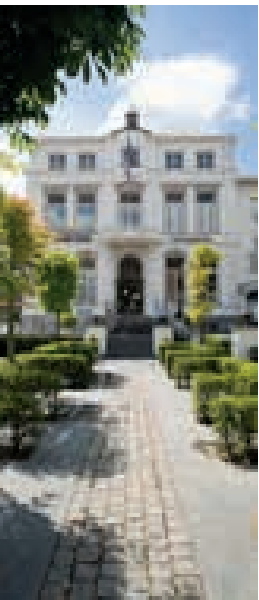
Wandschildering met Vlisco-stoffen op de muur van de bibliotheek aan de kop van de markt, geïnspireerd op Lucas Gassel.

“JE KUNT HEERLIJK
RONDSLENTEREN EN JE
LATEN RAKEN DOOR WAT JE ZIET”

Het grafeiland in stadspark De Warande, een jachtgebied dat in 1314 in bezit kwam van de Heren van Helmond. Nu is het een geliefd wandelgebied. In het midden van het eiland bevindt zich een grafkelder waar leden van de familie Wesselman van Helmond en aanverwanten liggen begraven.

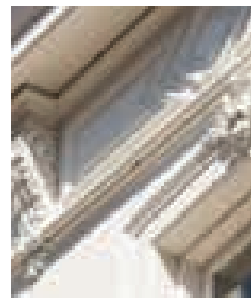
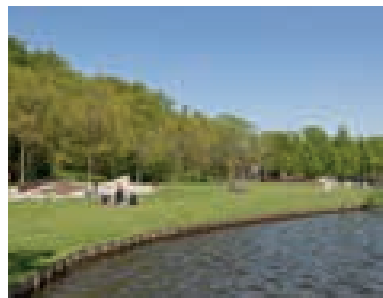

De toren van Raymakers & Co B.V. Koninklijke Textielfabriek aan de Kanaaldijk Noord West 61, één van de markante herkenningspunten van de stad.

“DE WATERTOREN,
TOEKOMSTIGE BUUR
VAN ORANJEKADE”

1
3

JOHAN LIEBREGTS

DIRECTEUR REZIDENZ DEVELOPMENT

*“De stip op de horizon is
van grote waarde voor de toekomst”*

RE SI DE REN

klinkt sjiek, maar als je Johan in z'n hart kijkt, wil hij het gevoel van fijn wonen voor iedereen mogelijk maken. Of je nu starter, alleenstaand, samenwonend, hulpbehoevend of op leeftijd bent. “Als bewoners zich trots, gelukkig en veilig voelen, hebben wij onze stip op de horizon gerealiseerd en gedaan waar we goed in zijn: bouwen met aandacht voor mensen en hun leefomgeving. Het gaat om de beleving en het gevoel van thuiskomen.”

De puzzel leggen, daar geniet Johan als projectontwikkelaar het meeste van. “Het lijkt logisch, maar de vraag hoe ik fijne woningen kan realiseren en ruimtes zo kan indelen dat ze flexibel en prettig te gebruiken zijn, stel ik steeds opnieuw”, vertelt hij. “Ik wil een goed product creëren, binnen én buiten, een totaalconcept. Bij Rezidenz overzien we het grote geheel, met oog voor detail en gevoel voor verhoudingen. We kijken naar groen, gebouwen, straten, doorgangen en portieken, hoe mensen zich bewegen en elkaar ontmoeten. Alles moet in balans zijn, om fijn te leven, je thuis te voelen.”

**“ALLES
MOET IN
BALANS
ZIJN,
OM FIJN
TE LEVEN,
JETHUISTE
VOELEN”**

ORANJEKADE, WAANZINNING!

“Nieuwbouwproject Oranjekade in Helmond heeft in de basis al heel veel in zich”, vertelt Johan laaiend enthousiast verder. “Het plan met 265 woningen wordt gebouwd aan het kanaal, in een omgeving met een rijke historie en met uitstekende faciliteiten, waaronder een supermarkt, diverse stadsparken en het centrum op loopafstand. In twee minuten wandel je naar de stad voor winkelen en uitgaan. De gemeente brengt de oude waterloop de Aa in het centrum weer bovengronds en zo ook in het nieuw te realiseren watertorenpark. Daar voegen wij nog vele unieke kwaliteiten aan toe, die niet zouden mistaan in grote wereldsteden. Dit is één van de mooiste plannen waar ik ooit aan heb gewerkt, hier komt zóveel kwaliteit samen! Oranjekade is ontwikkelen op topniveau, waanzinnig!”, lacht Johan.

STEDENBOUWKUNDIG PLAN MET

ALLURE De stad is volop in ontwikkeling en er is grote vraag naar appartementen binnen de gemeente. “Voor Oranjekade hebben we ervoor gekozen de historie van de stad en de locatie te vertalen naar een stedenbouwkundig concept dat qua maat en schaal hierop aansluit. We wilden een project realiseren wat ogenschijnlijk door de tijd zo gegroeid is. We werken daarbij doelbewust samen met twee bureaus; architecten|en|en uit Eindhoven en Christoph Kohl Stadtplaner Architekten uit Berlijn. Zo krijgt elk gebouw een eigen handtekening en brengen we toch samenhang aan”, legt Johan uit.

1
6

“We hebben eerst een volumestudie gemaakt waarbij de gevelbreedte van het EDAH-gebouw gebruikt is als basis voor de andere veertien gebouwen. De woonblokken zijn breed maar relatief ondiep, omdat de meeste appartementen en woningen een meerzijdige oriëntatie hebben. Hierdoor worden er alleen voorzijden gerealiseerd en zijn de woningprogramma's divers. De ruimtes tussen de panden aan het kanaal zorgen ervoor dat ook de woongebouwen op het binnenterrein uit kijken op het kanaal.”

WERELDS “De parkeergarage wordt ingepakt en is vanaf het openbaar gebied niet zichtbaar. Daardoor worden er allerlei leuke, unieke en diverse woningtypes mogelijk. Bijvoorbeeld stadswoningen waarbij de flexibiliteit wordt geboden de woonkeuken zowel op de begane grond als op de eerste verdieping te realiseren. Beide verdiepingen hebben namelijk een mooi terras.

Waar de begane grond grenst aan het kanaal, ligt het andere terras aan de groene binnentuin. Ook zijn er appartementen die een volledig woonprogramma hebben op de eerste verdieping en waar de begane grond volledig vrij in te delen is voor bijvoorbeeld een extra woonstudio of werkruimte. Voor éénpersoonshuishoudens zijn er studio's vanaf circa 45m² en voor gezinnen grote woningen met vier woonlagen met ruimte voor zes slaapkamers.

Op de parkeergarages tussen de woonblokken komen twee grote (be)leefpleinen met op het zuidelijke plein een paviljoen voor algemeen gebruik. Bouwhistorisch onderzoek toonde aan dat de spanten van het oude EDAH-gebouw kenmerkend zijn voor de periode waarin het gebouw is gerealiseerd, architecten hebben bedacht een oplossing om deze te hergebruiken in dit buurtpaviljoen wat de centrale plek voor ontmoeten wordt. Het binnenterrein is bereikbaar via grote trappen. Deze kunnen ook plekken worden om elkaar te ontmoeten.” Bij één daarvan is zelfs een glijbaan getekend en als het aan Johan ligt, komt die er echt.

“WE ONTWIKKELEN WOONOMGEVINGEN WAARBIJ WE ONS NIET BEPERKEN TOT ALLEEN HET LUXE SEGMENT”

“De corridor, die de supermarkt verbindt met het kanaal, wordt een intiem straatje. Hier komen stadswoningen met drie en vier woonlagen die op de begane grond flexibel indeelbare ruimtes hebben, geschikt voor allerlei doeleinden. Denk daarbij aan het uitoefenen van ‘aan huis gebonden’ beroepen, zoals een kapper of nagelstylist, een extra speel- of slaapkamer voor de kinderen of zelfs een kleine studio. De vormtaal en uitstraling doen denken aan het Meatpacking District in New York en het pakhuisdistrict in Hamburg.”

PUZZELEN, EEN PROCES “Door de diversiteit aan woningtypes was het op één lijn krijgen van meterkasten en installaties een enorme puzzel”, glimlacht Johan. “Alle vakdisciplines zijn al in een vroeg stadium bij elkaar gekomen en

de architecten hebben alles nauwkeurig verwerkt, waarbij het onze taak is net zo lang te sturen tot er goede plattegronden zijn. Dat was af en toe het ultieme vragen aan creativiteit, waarbij voor Rezigendz geldt: gewoon goed is niet goed genoeg. Dat geldt eveneens voor de functionele invulling van de parkeergarage en bruikbaarheid van de

Het is tijdloos en biedt zoveel kwaliteiten. Kijk eens naar de grachtenpanden in Amsterdam, die staan er al vierhonderd jaar!”, lacht Johan. Rezigendz is zich als projectontwikkelaar heel bewust van zijn rol. De stip op de horizon is van grote waarde voor de toekomst en de impact van ons handelen is groot. Daarom wordt het project als vanzelfsprekend duurzaam ontwikkeld en gebouwd, met veel aandacht voor actuele zaken als gasloos, biodiversiteit en natuurinclusief bouwen. Maar vooral het aspect van diversiteit in woningtypes, en hopelijk ook doelgroepen, en het creëren van plekken voor ontmoeting, moet dit project voor de korte en lange termijn een plek bieden waar het fijn wonen is.”

“WE PAKKEN UIT!”

pleinen. Het hele team is tot het uiterste gegaan om het plan continue op alle fronten beter te maken. In dat kader is Oranjekade echt een teamprestatie!”

VISIONAIR “Hoe milieuvriendelijk is circulair bouwen als je iets na vijftig jaar moet afbreken, omdat het niet meer past in de dan geldende tijdsgeest?” stelt Johan. “Dit staat er over honderd tot tweehonderd jaar nog.

REALISATIE

Johan straalt vertrouwen uit. “Ik denk dat er altijd mensen zijn die hier willen wonen. De gemeente wil ook graag dat Oranjekade wordt gerealiseerd en geeft haar volledige medewerking. In de herfst willen we met de verkoop starten. Er is nog steeds een groot woningtekort en dit project heeft zoveel te bieden dat we de concurrentie met andere projecten makkelijk aandurven. We verwachten na de start van de verkoop snel met de bouw te kunnen starten.”

*Het totale plan Oranjekade met het
watertorenpark en het kanaal.*

WAAROM ORANJEKADE PAST BINNEN DE ONTWIKKELING VAN DE STAD

Vanaf de hoogste etage van 't Cour, dat 'binnenplaats' betekent, kijkt het College van B&W uit over de stad. Daar verrijst de komende jaren, van de watertoren tot het nieuwe Burgemeester Geukerspark, een indrukwekkend nieuwbouwplan voor fijn wonen, leven en recreëren: Oranjekade. Met bijzondere, groene binnenhoven en water als krachtige rode draad. Wethouder Gaby van den Waardenburg en Programma-manager Joost van der Geest zijn laaiend enthousiast: "We kunnen niet wachten!"

De gemeente vindt dat plan Oranjekade perfect aanhaakt op het Centrumperspectief Helmond 2030. In vier vragen lichten de bestuurders toe waarom.

WAT IS DE KERN VAN CENTRUM-PERSPECTIEF 2030? "In dit document delen we onze visie op de ontwikkeling van onze stad", vertelt Joost. "We hebben drie sfeergebieden gedefinieerd: het oude, kleinschalige centrum met historische straten; het stationskwartier dat modern en eclectisch is en de hoogte in mag en tot slot de kanaalzone met de kenmerkende oude industrie. Centraal in dit perspectief staat de vraag: 'hoe kunnen we de aantrekkingskracht van het centrum vergroten voor iedereen?'"

"We willen graag meer reuring in het centrum creëren en dat doen we in verschillende deelprojecten die alles met elkaar verbinden",

vult de wethouder hem aan. "In totaal voegen we tweeduizend woningen toe aan de stad. En we stimuleren wonen boven winkels, zodat er meer levendigheid komt."

HOE KIJKT U TEGEN PLAN ORANJEKADE AAN? "Oranjekade is een mooie locatie, op een memorabele plek, tegen het centrum aan", antwoordt de wethouder. "Ik vind het leuk dat de gevel van EDAH behouden blijft en dat er elementen aangebracht worden, die herinneren aan de oprichters. De combinatie van zowel grondgebonden woningen als appartementen is aantrekkelijk en het type appartement kennen we nog niet in de stad. Midden in het woonplan bevinden zich binnenhoven met veel rust en ruimte en tuinen met biodiversiteit. Je kunt zo de stad inlopen en naar het kanaal."

"Vanaf Oranjekade kun je ver weg kijken, richting Aarle-Rixtel en Laarbeek. We investeren in de openbare ruimte en willen doorzicht creëren van Oranjekade tot en met de Heistraat. In de aangrenzende wijk De Waart is de woningcorporatie aan de slag met het opknappen van de huizen. Waar mogelijk wordt een doorkijk gemaakt. Met de aanleg van de Aa en veel groen zorgen we voor de afname van hittestress en voor een goede waterhuishouding." Joost vult aan: "Het riviertje de Aa is gedempt, maar water is krachtig, we willen dit riviertje dwars door de hele stad terugbrengen. We hebben al contact opgenomen met het Waterschap en zij zijn ook enthousiast. Daar waar het mogelijk is, gaan we dat doen."

WELKE NAAM KRIJGT HET RIVIERTJE? "Op de landkaart heeft het riviertje iedere keer een andere naam, de Aa, Vergulde Aa, Gouden Aa. Wij houden het bij de Aa. Het watertorenpark krijgt vooralsnog geen nieuwe naam", licht de wethouder toe.

HOE BLIJFT DE STAD GOED BEREIKBAAR? "Met het realiseren van plan Oranjekade neemt het aantal woningen significant toe. We willen de stad goed bereikbaar houden en tegelijk verkeersluw maken. Daarom kiezen we voor de aanleg van een structuur rond het centrum met een aantal lussen. Eén lus loopt langs Oranjekade. Daar willen we een nieuwe brug aanleggen, zodat de kanaalzone autoluw wordt", vertelt Joost tot slot. ☺

"WE WILLEN DE STAD
BEREIKBAAR HOUDEN EN TEGELIJK
VERKEERSLUW MAKEN"

Rivier de Aa in het Burgemeester Geukerspark

Magazijn en kantoorpand aan de Kanaaldijk N.O. van levensmiddelenbedrijf EDAH. Ontworpen en gebouwd in 1927 - 1928 door architect Lambert de Vries.

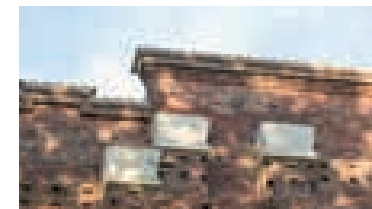
EDAH LEEFT VOORT

DE DERDE GENERATIE

Eduard en Hans Hettema

Pal tegenover Oranjekade, aan de Kanaaldijk Noord West, liggen mooie villa's. In één daarvan, op nummer 81, is het kantoor van bedrijfshuisvestingsspecialist Eduard Hettema gevestigd. Zijn grootvader was mede-oprichter van EDAH. "Aan deze kant van het kanaal is de bedrijvigheid van EDAH ooit begonnen, later breidde die zich uit naar de overkant, Kanaaldijk Noord Oost 8. Ik kan de bouw van Oranjekade daar de komende jaren iedere dag volgen", lacht Eduard.

Kantoor Eduard Hettema

TOPFORMULE

Vier katholieke Friese kruideniers trokken onafhankelijk van elkaar naar Brabant om een zaak te beginnen. Ebben uit Joure streek neer in Helmond, Dames uit Leeuwarden belandde in Tilburg, Aukes uit Sneek vestigde zich in Eindhoven en Hettema uit Bolsward kwam aanvanke-lijk in Oss terecht. De Friese koffiebran-der Douwe Egberts leverde vier dagen per week koffie op deze plaatsen en vroeg de heren of hij hen op één plek in één dag kon bevoorraden. Zo werd in 1910 met hulp van Cornelis de Jong van Douwe Egberts, de inkooporganisatie

EDAH opgericht. Een bestaand gebouw aan de Zuid-Willemsvaart in Helmond werd aangekocht als magazijn. De keuze voor de locatie was een heel praktische: de aanwezigheid van trein, tram en kanaal voor het goederenvervoer.

EIGEN FABRIEKEN

Met de oprichting van de nv in 1917 nam de bedrijvigheid aan het kanaal toe. EDAH ontwikkelde eigen productie-activiteiten, zoals een koffiebranderij en -maalderij in 1920, een theemengerij, een puddingfabriek en in 1934 een sodafabriek.

"WIJ ZIJN SAMEN MET BAVARIA DE UITVINDER VAN HET KRATJE MET TWAALF FLESSEN"

De samenwerkende kruideniers wilden een vuist maken tegen andere groot-grutters, zoals concurrent 'De Gruyter'. Hun strategie was massaal inkopen, kos-ten beheersen en efficiënt werken om de laagste prijzen te kunnen bieden. Een topformule. In 1917 volgde een naamloze vennootschap. Dames deed niet langer mee. Hij gaf toestemming zijn naam te gebruiken, mits zijn winkels niet werden overgenomen. EDAH hield woord en nam pas na zijn overlijden in 1930 zijn winkels in de regio Tilburg over. Ebben verliet de inkoopcombinatie om de poli-tiek in te gaan en werd een bekende wet-houder in Helmond. De families Aukes en Hettema, tevens grootaandeelhouders, bepaalden daarna het beleid.

Er kwam ook een limonadefabriek, die later aan Bavaria is verkocht. "Wij zijn samen met Bavaria de uitvinder van het kratje met twaalf flessen", vertelt Hans, Eduard's oudere broer en de derde gene-ratie Hettema in het bedrijf. Eduard haalt herinneringen op uit de tijd dat EDAH hier begon, aan de Kanaaldijk Noord West: "EDAH had eigen paard-en-wagens achter de woning gestald staan en we droogden appels op zolder. Naast mijn huidige makelaarskantoor was vroeger de slagerij van EDAH gevestigd. Toen ik een jaar of tien was, ging ik altijd op zaterdag 'directievlees' halen", lacht hij. "Ik moest me melden bij het loket en dan kreeg ik altijd hetzelfde mee: een pond kogelbiefstuk. Dat aten we op zondag-avond, mijn vader sneed het vlees."

In de jaren vijftig en zestig stond de tweede generatie Aukes en Hettema aan het roer. Ed Hettema, de vader van Hans en Eduard, zou priester worden. Maar Ed's jongere broer werd priester, waardoor de eer van de familie was gered en Ed kon toetreden tot het concern. Nadat hij op studiereis was geweest in Amerika en kennis had gemaakt met het idee van zelfbediening, werd EDAH onder leiding van Antoon Aukes in hoog tempo omgebouwd tot discountketen.

Eduard en Hans Hettema

“MIJN OPDRACHT WAS DE OMZETTE LATEN GROEIEN VAN 100 TOT 660 MILJOEN”

GEHEIME INGANG

Uit iedere ondernemersfamilie mocht één familielid deel uitmaken van het bedrijf. Hans Hettema trad in 1971 als derde in de lijn toe, nadat hij een jaar stage had gelopen in Amerika. Hij begon aan de Kanaaldijk Noord Oost 8 en herinnert zich dat er naast de voordeur een kleinere deur was, met een trap, die rechtstreeks toegang gaf tot de directievlugel. Dit ten behoeve van een mysterieuze aandeelhouder. “Dat is heel lang geheim gebleven, de receptioniste wist van niets”, lacht hij. “Mijn eerste opdracht was het maken van

een langetermijnplan om de omzet te laten groeien van 100 tot 660 miljoen.” EDAH slaagde erin dat doel te bereiken. In vijf jaar tijd breidde het bedrijf door overnames in het hele land fors uit, tot circa 300 vestigingen. Hans vervulde diverse financiële en operationele functies binnen de organisatie, was hoofd administratie en personeelszaken en betrokken bij de invoering van de euro en het regelen van pensioenen. “Treasury vond ik het leukste. De dagrente was in hoogtijdagen 25%. Klanten betaalden contant, maar leveranciers gaven twee maanden krediet. Ik verdiende in mijn eentje net zoveel als alle winkels samen”, lacht hij. “Waar nu Albert Heijn XL is gevestigd, hadden we vroeger een opleidingscentrum, het Praktikum”, vertelt Hans. “Een voormalig magazijn, dat we tot winkel wilden verbouwen. Het bestemmingsplan liet dat niet toe, daarom mochten alleen mensen met een pasje daar boodschappen komen doen.”

KRUIDENIERSZOO

Eduard heeft zijn opa nauwelijks gekend, maar Hans herinnert zich hem als een grote, statige man. Mede-oprichter Hettema was de zoon van een kruidenier, die volgens de legende om gezondheidsredenen naar het zuiden kwam. Hij had astma. “Als hij voor zijn gezondheid op vakantie ging, mocht ik mee”, vertelt Hans. “In 2000 ben ik bij EDAH gestopt, omdat ik me niet kon verenigen met de ombouw tot Konmar. Dat werd de ondergang, ik zag het aankomen”, zegt hij. In 1998 fuseerde de Vendex Food Groep met De Boer/Unigro tot Laurus. Mede

door een prijzenoorlog met Albert Heijn, werd Laurus gedwongen tot verkoop van alle EDAH-supermarkten. Het hoofdkantoor in Helmond ging in 2007 dicht en in 2008 sloot de laatste EDAH-vestiging.

FAMILIE AUKE

De samenwerking van de Friese kruideniers heeft ook huwelijken tot stand gebracht. Sophie Hettema is getrouwd met mede-oprichter Jan Aukes. Zijn kleinzoon Sjoerd woont in Eindhoven en vertelt:

Sjoerd Aukes

“Ik herinner mij mijn opa heel goed, zoon van een meelfabrikant. Op jonge leeftijd had hij al reuma. Ik vond het indrukwekkend dat zijn medewerkers op kantoor zo vriendelijk voor hem waren. Op zondag, ik was een jaar of tien, gingen we meestal na het kerkbezoek bij hem koffie drinken. Dan werd er met de familie uitvoerig over het bedrijf gesproken.

“DE PRIJS EN EENVOUD WAREN HET WAPEN VAN EDAH”

Opa Aukes was een humoristische, innemende en bedachtzame man, die altijd een dikke sigaar rookte en scherp uit de hoek kon komen. Onvergetelijk waren zijn verjaardagen, die werden uitgebreid gevierd met veel zoetheit en de fameuze koffie, een speciale melange die mijn vader in EDAH's koffiebranderij voor die gelegenheden had laten branden.”

“Mijn vader Antoon trad in 1945 in opa's voetsporen als directeur voor de inkoop, verkoop en fabricage”, vervolgt Sjoerd. “Hij leidde in de 70-er jaren succesvol de introductie van de discountformule.

In korte tijd werden meer dan 120 winkels omgebouwd. Beperkt assortiment, beperkte service, lage winkelprijzen en de laagste prijs. De prijs en eenvoud waren het wapen van EDAH, de omzetten explodeerden! Een bedrijvigheid van jewelste. In 1970 begon ik als 26-jarige in het bedrijf, in een verkoopfunctie, nadat ik in diverse landen ervaring had opgedaan bij supermarktbedrijven. In Berlijn heb ik me in koffie gespecialiseerd, in die tijd een belangrijk product voor EDAH. Door de enorme groei van EDAH en de gecombineerde inkoop met V&D, wilde de directie rechtstreeks importeren uit het buitenland. Ik heb toen de internationale inkoop van wijnen, gedistilleerd, tabak en andere buitenlandse producten op me genomen en met succes. De verhuizing van het hoofdkantoor naar Rotterdam en de beperkende maatregelen voor het inkoopbeleid, hebben geleid tot mijn besluit mijn loopbaan wat eerder te beëindigen. Nu geef ik met plezier rondleidingen in het EDAH-museum”, glimlacht Sjoerd. ☺

“IK GA VOOR EDAH”

Wie herinnert zich deze reclame op de radio niet? Wil je al in de geschiedenis duiken van de locatie, waar vroeger een enorme bedrijvigheid heerste? Kijk dan op de website van het EDAH-museum, waar het bijzondere erfgoed van de succesvolle supermarktketen te vinden is: www.edahmuseum.nl

Het EDAH-museum is opgericht door oud-directeur Thieu de Wit en wordt beschermd door de Stichting Beheer Erfgoed EDAH. Nu is het tijdelijk gesloten. In het najaar van 2020 wordt het museum gevestigd in de oude loodsen van Van Gend en Loos, Binnen Parallelweg 2 in Helmond. Daar, op loopafstand van het station, komen het Draaiorgelmuseum en het EDAH-museum samen in Loods 20, onderdeel van de Helmondse Cultuurroute. Daar valt veel te zien en te beleven, een unieke locatie voor jong en oud! Heel bijzonder zijn de stokoude 16 mm films over de activiteiten van EDAH aan de Kanaaldijk, die moet je gezien hebben!

EDAH leeft voort

In het nieuwe ontwerp wordt op subtiële wijze gerefereerd aan de bedrijvigheid van EDAH, die op deze locatie aan het kanaal heeft plaatsgevonden.

Oranjekade is een bijzonder woonproject dat de komende jaren gerealiseerd gaat worden op een historische locatie aan het kanaal in Helmond. Hier heerste vroeger veel bedrijvigheid. Vier bureau's, gevestigd in Eindhoven, 's-Hertogenbosch en Berlijn, hebben een plan ontworpen in pakhuisarchitectuur van wereldse allure, rekening houdend met de omgeving en de toekomstige bewoners. Stedenbouwkundige Peter Hoesbergen, architecten Joost Verbeek en Victor Joosten en landschapsarchitect Thor Hendriks vertellen hun verhaal. Het nieuwe plan is geïnspireerd op de architectuur van Lambert de Vries, die een eeuw eerder met gevoel voor ieders leefwereld, zijn handtekening zette in de stad.

STEDEN BOUW

Peter Hoesbergen

Peter Hoesbergen van bureau Hoesbergen Advies vertelt: “Rezidenz heeft me gevraagd om een stedenbouwkundig plan op te stellen voor het hele gebied: de EDAH-locatie aan het kanaal, de supermarkt met parkeeromgeving en de watertoren. Niet alleen een groot gebied, maar vooral een belangrijk gebied, met invloed op de beleving van de stad. Direct naast het centrum, met behoefte aan verblijfskwaliteit en een park. Je begint met open vizier aan zo'n opgave, en al snel werd de complexiteit ervan duidelijk. Deze lag in het combineren van alle, vaak tegenstrijdige, belangen in het gebied.

“ALS STEDENBOUWKUNDIGE ZOEK IK AANKNOPINGSPUNTEN MET DE OMGEVING”

Het belang van de openbaarheid van de plek in de stad, de gewenste woonkwaliteit van de woningen, de functionele eisen van de supermarkt en de toekomst van de kanaalzone als geheel. Maar ook het belang van het behoud van bestaande kwaliteiten in het gebied, zoals de mooie bomen, de monumenten en de kadesfeer.”

VAN STUDIE TOT PLAN

“Mijn werk start met de studie van de situatie en de opgave. Daarna heb ik drie invalshoeken bij elkaar gebracht: de ruimtelijke kwaliteit, het programma (wie gaan hier wonen, winkelen en recreëren en welke eisen stellen deze mensen?) en de financiële en maatschappelijke haalbaarheid. Als de opdrachtgever, gemeente en ontwerper elkaar vinden in deze eerste opzet, ontstaat het vertrouwen dat je een goede basis hebt en een klik, waarop je het plan samen verder kunt ontwikkelen. Als stedenbouwkundige zoek ik aanknopingspunten met de omgeving”, gaat Peter gedreven verder. “Hierin speelden een aantal factoren een belangrijke rol: de sfeer van het kanaal in de noord-zuid richting, de doorgaande voetgangersroute langs het park en de supermarktentree, dwars door het nieuwe woongebied naar het kanaal en het zichtbaar maken van de Aa als onderdeel van een nieuw park. Daarnaast wordt het rustig wonen rondom binnentuinen, gekoppeld aan verblijven aan het kanaal, een structuurbepalende ambitie.”

DE KRACHT VAN DEBAT

Peter ging het gesprek aan met Joost Verbeek, architect bij architecten|en|en, waardoor de uitstraling van de architectuur en de organisatie van de woongebouwen in een vroeg stadium konden worden betrokken bij alle afwegingen. “We hebben in de vraag van de opdrachtgever een kans herkend om het rijke verleden te integreren”, vervolgt Peter. “Er waren drie aanknopingspunten die we van harte hebben ingezet om de geschiedenis herkenbaar te houden: de kadesfeer, de watertoren en het oude kantoor met pakhuis van de voormalige supermarktketen EDAH aan het kanaal. De maat en schaal van dit gebouw hebben de basis gevormd voor het ordenen van het nieuwe woongebied. De architectuur van de monumentale EDAH-gevel is belangrijk geweest voor de keuze van een pakhuisarchitectuur, waarbij we ons hebben gerealiseerd dat we vrijheid moesten nemen om een hedendaagse en tijdloze vormtaal te introduceren.” Om het debat te voeden, is een tweede architect aan boord gevraagd: bureau Christoph Kohl Stadtplaner Architekten uit Berlijn. “We kennen elkaar goed, we hebben in het ver-

leden nauw samengewerkt aan Brandevoort”, vertelt Peter. Ook is landschapsarchitect Thor Hendriks van Burobol uit Den Bosch ingeschakeld. “Hij heeft kans gezien om de kwaliteit van het park sterk uit de verf te laten komen en de binnentuinen in de woonblokken zo te ontwerpen dat ze enorm bijdragen aan de woonkwaliteit.”

“WE HEBBEN EEN KANS HERKENDE OM HET RIJKE VERLEDEN TE INTEGREREN”

“Onze opdrachtgever Rezidenz heeft in dit proces de goede modus gevonden om voortdurend mee te sturen zonder dat we het gevoel kregen belemmerd te worden in ons zoekproces”, zegt Peter tot slot. “Dat heeft heel goed uitgepakt; we hebben elkaar versterkt en met veel vertrouwen samengewerkt. Zo weet je door debat en studies met elkaar de kwaliteit hoger te krijgen en een gezamenlijk doel te bereiken: een goed stedenbouwkundig plan met veel positieve bijdragen aan de stad en een aantrekkelijk en karaktervol woonmilieu voor de nieuwe bewoners.”

ARCHI TEC TUUR

OUDE EN NIEUWE VERHALEN

“We hebben de plannen bedacht voor de restauratie van het monumentale patronaatsgebouw in de Tweede Haagstraat; dat was onze eerste kennismaking met de architectuur van Lambert de Vries in Helmond”, vertelt Joost Verbeek van architecten|en|en. “In project Oranjekade kregen we de gelegenheid met een ander pand dat door hem is ontworpen aan de slag te gaan: het monumentale gebouw Kanaaldijk Noord Oost 8.

Dit gecombineerde pakhuis met kantoorpand én deze locatie, hebben bijna een eeuw lang een unieke rol gespeeld in de ontwikkeling van Helmond tot industriestad: hier breidden de vier Friese kruideniers, die supermarktketen EDAH hadden opgericht, in hoog tempo hun productieactiviteiten uit. Er heerste een enorme bedrijvigheid aan het kanaal. Het door Lambert de Vries ontworpen gebouw werd op 4 februari 1928 feestelijk geopend en EDAH groeide toen vanaf deze locatie uit tot een supermarktketen met op het hoogtepunt circa 300 winkels in het hele land. Na periodes van hevige prijsstrijd met concurrenten sloten in 2007 het hoofdkantoor in Helmond en in 2008 de laatste EDAH-supermarkt hun deuren. “Toen ik jong was deed ik geregeld boodschappen bij EDAH, vrienden van me hadden er een bijbaantje als vakkenvuller”, vervolgt Joost. “Mijn eigen pubers en hun generatiegenoten zegt het begrip EDAH niets meer. Omdat het toch een Helmonds verhaal is, vonden we het mooi om op subtiele wijze hieraan te refereren met het nieuwe plan. Dat is het leuke van deze plek; je kunt van oude verhalen nieuwe verhalen maken”, lacht hij. “Deze oude verhalen worden zichtbaar aan de buitenkant; op een aantal woongebouwen

**“DAT IS HET LEUKE VAN DEZE PLEK;
JE KUNT VAN OUDE VERHALEN
NIEUWE MAKEN”**

ROBUUST EN ELEGANT

“We zijn voor de nieuwe woongebouw-ontwerpen op zoek gegaan naar stoere, havenachtige baksteen pakhuisarchitectuur op basis van het oude EDAH-pand. Alle ingrediënten die in de gevel zitten van dit gebouw; - de ritmiek, de verfijningen en de ornamenten - hebben we eruit gedestilleerd en gebruikt als gereedschapskist om daarmee te komen tot nieuwe ontwerpen. Alles is bewust gekozen, er is verschil in materialisatie en we hebben kleur toegevoegd”, vertelt Joost enthousiast.

Project uit het portfolio: Blok61 - Eindhoven

Joost Verbeek

prijken straks de namen van de vier families die EDAH in Helmond hebben gevestigd: Ebben, Dames, Aukes en Hettema. En het oude dak met geklonken dakspanten van het historische EDAH-gebouw gaan we voorzichtig demonteren, opnieuw schilderen en herplaatsen op een centrale plek in het plan: het paviljoen”, licht Joost de nieuwe architectuur toe. “Daar kunnen mensen elkaar ontmoeten en iets organiseren.”

Project uit het portfolio: DOMUSDELA - Eindhoven

KARAKTERISTIEKEN

“Opvallend in dit plan zijn de optopping van het EDAH-pand, de brede trappartijen en de autoluwe zone voor het kanaal, zodat mensen kunnen flaneren”, vervolgt Joost. “Daarnaast zijn de woongebouwen alzijdig, alle zijden zien er uit als voorzijde.” De architectenbureaus hebben onderling de woonblokken verdeeld om een divers en

rijk geheel te krijgen. De corridor met woningen links en rechts is echter door dezelfde architect ontworpen, dat zorgt voor evenwicht. Een bijzonder planonderdeel is de parkeergarage, deze is nagenoeg onzichtbaar. Door gebruik te maken van vides, valt natuurlijk licht binnen en dat zorgt, samen met het toepassen van kleur en het planten van bomen in de garage, voor een aangename beleving en goede oriëntatie. De open sfeer van het totale plan is eveneens een opvallend kenmerk, er is doorzicht gecreëerd naar de kade, waardoor alle bewoners een directe verbinding hebben met het kanaal.

TROTS

“Ik vind de corridor echt een Helmonds straatje”, zegt Joost, die de stad goed kent, omdat hij er woont. “Het doet denken aan het Lambertushofje. De watertoren is overal zichtbaar, ik verheug me nu al op de nieuwe aanblik van de kade en de stad. Dit project is een kwaliteitsimpuls voor het centrum van Helmond, het is heel mooi, terughoudend en organisch. Het watertorenpark en de tuinen zijn speels, niet alle panden zijn even strak. We hebben de historie van deze locatie kracht bijgezet en een plek gegeven in het totale verhaal”, besluit Joost.

LA MB ER T

*De handtekening
van Lambert de Vries*

Architect Lambert de Vries (1875-1939) werd geboren in Someren en woonde vanaf 1906 in Helmond. Samen met zijn oudere broer Gerard (1866-1953) begon hij een bouwonderneming; een samenwerking die veel belangrijke gebouwen heeft voortgebracht.

De erfenis van Lambert en Gerard is duidelijk aanwezig in de stad. De meeste gebouwen staan op de monumentenlijst van de gemeente. Een sierlijke, symmetrische stijl kenmerkt Lambert's handtekening. Zijn oudste bekende ontwerp is dat voor drie herenhuizen met trapgevel en torentjes aan de Kromme Steenweg 13 tot en met 17, die hij met zijn broer in 1906 heeft gebouwd. Vanaf 1911 volgden grotere gebouwen, zoals de Mariaschool aan de Kromme Steenweg in 1914. In 2018 is dit gebouw vanwege de mooie voorgevel van de sloophamer gered en gekocht door lijstenmaker Roel Hanssen, die het met respect voor de historie restaureert tot galerie en woonhuis. Lambert ontwierp de toren, entree en zijkapellen van de Onze-Lieve-Vrouwekerk (nu theater Het Speelhuis) en vele schoolgebouwen. Tussen 1918 en 1939 ontwierp hij huizen voor het hogere segment in de Oranjebuurt en arbeiderswoningen en poortgebouwen. In 1926 tekende hij Klooster Sint Jozefgaarde en in 1927 het gebouw voor EDAH aan de Kanaaldijk Noord Oost 8. Het ontwerp voor het Patronaat bij de Mierloseweg dateert van 1930.

Bron: helmondheem.blogspot.com (Mario Kuipers, Heemkundekring Helmont).

“JUIST HET PROCES VAN ZOVEEL PARTIJEN IS DE KRACHT VAN DIT PROJECT”

Victor Joosten en Christoph Kohl

Het Berlijnse architectenbureau **Christoph Kohl Stadtplaner Architekten** is al sinds de jaren negentig actief in Nederland. Christoph Kohl tekende mee aan de wijk Brandevoort. Victor Joosten studeerde in Delft en vertrok in 2005 naar Berlijn, waar destijds 80% van het team aan Nederlandse projecten werkte.

“Ik werk heel graag aan projecten in Nederland”, vertelt Victor. “Het gras is groener bij de burens, daar mag het allemaal wat speelser en is er meer ruimte voor wat nieuws. Oranjekade is een mooi voorbeeld van zo vrij kunnen bewegen, we integreren het oude en het nieuwe op een speelse manier. We hebben naar bestaande punten gekeken en ons afgevraagd: als je ze opnieuw gaat tekenen, waar kom je dan uit? Het oude pand van EDAH is daar een mooi voorbeeld van,

dat krijgt een gebouw erbovenop, waardoor het een heel andere uitstraling krijgt. Een concept van Christoph, dat ik heb geschetst en dat door Joost Verbeek is ontwikkeld. De glijbaan bij één van de trappen is ook een goed voorbeeld van het nieuwe en het speelse, dat was een idee van mij.”

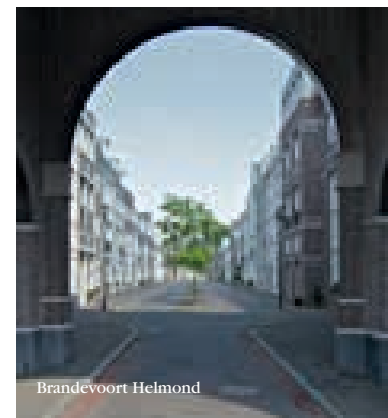
WISSELWERKING

Het project begon met een stedenbouwkundig plan van Peter Hoesbergen waarop is voortgeborduurd in Berlijn en Eindhoven. “Dat heeft een mooie tussenvorm opgeleverd die eigentijds en gezellig is”, vertelt Victor verder. “Samen met architecten[en] hebben we de gebouwen verdeeld. We gaven elkaar onze mening over het werk van de ander en dat zorgde ook voor veel ideeën. Juist het proces van zoveel partijen is de kracht van dit project. Het is een helemaal in elkaar verweven samenwerking geworden,

we hebben steeds samen verder gekneed. Een heel leuk proces met korte lijnen. Dat je zoveel uitwisseling hebt, maakt het bijzonder, want dat is lang niet altijd het geval”, zegt hij enthousiast. De trappen gingen eveneens heen en weer tussen de tekentafels in beide steden.

INSPIRATIEBRON

“We hebben gekeken naar de wat oudere Nederlandse industrie-architectuur, naar het type baksteen en naar de grote ramen, bijvoorbeeld in de Utrechtse binnenstad, Rotterdam en in de Zaanstreek”, licht Victor het creatieve proces toe. “Industriële gebouwen van zestig tot ruim honderd jaar oud zijn geliefd als lofts, met een balkonnetje eraan. We hebben collages gemaakt van sfeerbeelden van deze architectuur om te kijken of dit zou passen voor Oranjekade. We hebben een retro-industriële ‘look & feel’ gecreëerd met veel bijzondere woonproducten, zoals de penthouses met dakterrassen, en een sfeer van geborgenheid in het steegje met ronde ramen in de gevels. Oranjekade Helmond geeft een gevoel van intiem wonen in een stadse omgeving.”

Brandevoort Helmond

“WIJ MAKEN HUN DAG LEUKER, HUN ROUTE NAAR WERK OF HUIS MAKKELIJKER EN HET UITZICHT MOOIER”

LAND-SCHAP

VERRASSEND ORGANISCH

“Het gevoel van intimiteit wordt bevorderd door het ontwerp van de buitenruimte”, vertelt landschapsarchitect Thor Hendriks van Burobol in 's-Hertogenbosch. “Dat is iedere keer een nieuwe opgave, want iedere plek is anders, de geschiedenis is anders en er liggen andere kansen; in Oranjekade zijn dat het water en de watertoren. Wat interessant is aan ons vak, is dat mensen in hun dagelijks leven en routine gebruik maken van ons ontwerp. Wij maken hun dag leuker, hun route naar werk of huis makkelijker en het uitzicht mooier”, lacht hij. “Stedenbouwkundige Peter Hoesbergen heeft ons bij Oranjekade betrokken”, vervolgt Thor. “Wij zijn gaan nadenken over de vraag hoe we iets dat heel stenig is, kunnen omtoveren tot iets dat groen en organisch is, waar mensen op uit kunnen kijken en elkaar kunnen ontmoeten. Ik denk dat we erin zijn geslaagd een

heel afwisselend woon- en winkellandschap te creëren met maximaal doorzicht. Het verrassingselement daarin is heel belangrijk. We hebben het hele plan, van de watertoren en de supermarkt tot het woongebied, zo groen en glooiend mogelijk gemaakt. Dat maakt een wandeling heel gevarieerd en tussendoor heb je verschillende uitzichten. De buitenruimte is gekoppeld aan de promenade langs het kanaal en er zijn brede trappen naar het water waar je lui kunt vertoeven en ontmoeten. Iedere dag kun je iets anders

zien en doen. Er bloeien planten in diverse kleuren en texturen, we hebben er alles aan gedaan om het een prettige plek te maken. Dat het centrum zo dichtbij ligt, is een cadeautje en ook het water voegt heel veel toe.”

HITTESTRESS EN WATERHUISHOUDING

“Stenen houden warmte vast, waardoor 's avonds de temperatuur hoger is”, kaart hij aan. “Dit voorkomen we door bomen te planten die voor schaduw zorgen en groen dat water vasthoudt, zodat warmte wordt geabsorbeerd. De binnenhoven zijn bijzonder, omdat ze zich op het dak van de parkeergarage bevinden en een uitzonderlijke maat hebben; bijna een hectare. Op de begane grond kunnen we bomen planten in de volle grond met enorme kruinen die in de binnentuin boven het dak van de garage uitsteken. “Oranjekade is zo mooi, omdat we hier een compleet stukje stad met stadspark aan Helmond toevoegen”, besluit hij. ☞

Ontwerp Watertorenpark

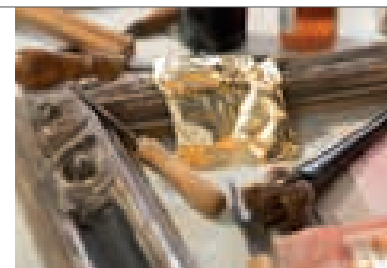
“WONEN AAN DE KADE,
ARCHITECTUUR VAN
WERELDSE ALLURE”

VERLIEFD OP
TRENDSETTEND
HELMOND

ROEL HANSSEN

Tussen theater Het Speelhuis en het Kunstkwartier ligt galerie en lijstenmakerij Hanssen. In dit statige gebouw uit 1914 was vroeger de Mariaschool gevestigd, een katholieke meisjesschool. Roel heeft deze de afgelopen twee jaar verbouwd tot atelier en woonhuis. Als je 's avonds in de buurt bent van het Speelhuisplein, de Kromme Steenweg of de Kasteeltraverse, valt het pand je meteen op: het is prachtig verlicht.

Daarmee zet Roel de toon en een trend. Als het hem aan ligt, worden alle siergevels in het centrum van Helmond aange-licht. "Licht geeft zoveel sfeer aan een stad!", zegt hij gedreven. Een goed voorbeeld vindt hij het oude EDAH-kantoor aan het kanaal: "Die gevel heeft de mooiste led verlichting, ik hoop dat ze die laten zitten als de bouw van Oranjekade start. De gemeente maakt het aantrekkelijk om boven winkels te wonen, dat is de kracht van een stad: een levendig centrum, met veel licht."

HISTORIE

De Mariaschool en de Onze-Lieve-Vrouwekerk ernaast zijn ontworpen door dezelfde architect als het EDAH-gebouw en de Oranjebuurt: Lambert de Vries. Lijstenmakerij Hanssen is nu gevestigd op een historische plek waar Roel zelf ook wortels heeft liggen; zijn opa heeft het houtwerk in de kerk gemaakt en zijn oom was bij de laatste verbouwing van de school verantwoordelijk voor de constructie. "Hij rekende alles na, dus toen ik ging verbouwen wist ik dat ik op zijn rekenwerk kon vertrouwen", lacht Roel.

De school zou worden gesloopt om een open plein te realiseren. "Zoveel mooie oude gevels hebben we hier niet meer", vond Roel en stapte naar de gemeente om het pand van de sloophamer te redden.

"IK WOON IN EEN KLASLOKAAL, SLAAP IN EEN TOILET EN DOUCHE IN DE GANG"

Zijn verbouwingsplan sloot aan bij de culturele doelstelling van de gemeente. Hij kocht de school op 1 juni 2018, waarna een grootscheepse renovatie begon. "Er zaten 26 toiletten in, die zijn naar de stort gegaan. Ik woon in een klaslokaal, slaap in een toilet en douche in de gang. Hier vooraan, in mijn atelier, zat vroeger de directeur van de school loonzakjes uit te delen", vertelt Roel tijdens een rondleiding. "De restauratie van de voorgevel moet nog gebeuren, die hebben we al wel gereinigd en sommige stukken bij wijze van proef opnieuw geschilderd. De kozijnen worden klassiek gemaakt. Heel leuk, ik krijg veel foto's van oud-leerlin-

gen van de Mariaschool. Die lijst ik in en hang ik boven de trap", lacht hij. De trappenhal is in originele staat en ademt de sfeer van vroeger met de stijlvol ingelijste zwart-wit foto's en glas-in-loodramen.

PRIJSWINNENDE LIJSTENMAKERS

Toen Roel in 1969 werd geboren, werkte zijn vader in het bedrijf van lijstenmaker en beste vriend Theo Foederer. "Ons pa he da toen overgenomen gehad", vertelt Roel. Met succes, vader Eduard won in 1978 een zilveren medaille tijdens een Europees Kampioenschap. De familie Hanssen vierde in 2019 hun 50-jarig jubileum in de kunst en lijsten.

Roel ging als klein jongetje al met pa mee naar ateliers van kunstenaars. Hij leerde de fijne kneepjes van het vak vanaf zijn 19e en werkte jarenlang samen met zijn vader. Roel won twee gouden medailles voor zijn kunst van het inlijsten. Zijn zus beheerst het ambacht ook, het familiebedrijf werkt samen met lijstenmakerij 'Monart' van Monique Hanssen en Bart Welten in 's-Hertogenbosch. "We zijn alledrie bij ons pa begonnen", lacht Roel.

TRADITIONEEL VAKMANSCHAP

"Lijsten zijn heel divers geworden, er bestaan nu veel meer trends naast elkaar", gaat hij enthousiast verder. "Wij maken ze met de hand, zo'n dertig mensen beheersen

dit ambacht nu nog." Het proces bestaat uit het zagen en lijmen van blank hout, waarop fineerlagen worden aangebracht van verschillende authentieke materialen

en kleuren. De lijsten worden met de hand geschuurd en met bladgoud verguld, waardoor ze een antieke uitstraling krijgen. "Kunst hangt veel minder ingelijst aan de muur. De beurs van Bologna bestond vroeger uit zes hallen, nu wordt deze om de twee jaar in één hal gehouden. Mijn zwemdiploma werd wel ingelijst", lacht Roel. "Daar heb ik acht jaar over gedaan, want ik had schrik van water. Het duurde al een half uur voordat ik erin durfde."

"KUNST EN CULTUUR BEPALEN DE INSLAG EN VERLEGGEN GRENZEN"

VERLIEFD OP TRENDSETTEND HELMOND

"Oranjekade is een prachtig project! Industrieel, een aanwinst voor de stad. De watertoren is bijzonder gebouwd, het water valt binnen naar beneden. De toren is nodig om druk te creëren als iedereen z'n kraan open draait", weet Roel. "Als je ziet wat er hier de afgelopen jaren is veranderd, Geweldig! Ik liep laatst door Oost, daar ben ik geboren; huizen van goede kwaliteit, prachtig aangelegd, in de oude stijl teruggebracht. Helmond is trendsettend geweest, vroeger was het de Bijlmer van het zuiden met acht geschakelde betonflats in de wijk Jagershof. Dat ging plat begin jaren tachtig. Toen hebben ze iets briljant's gedaan: sociale woningbouw gecombineerd met koophuizen. Zo krijg je heel grote sociale controle. Dat heeft landelijk navolging gekregen!"

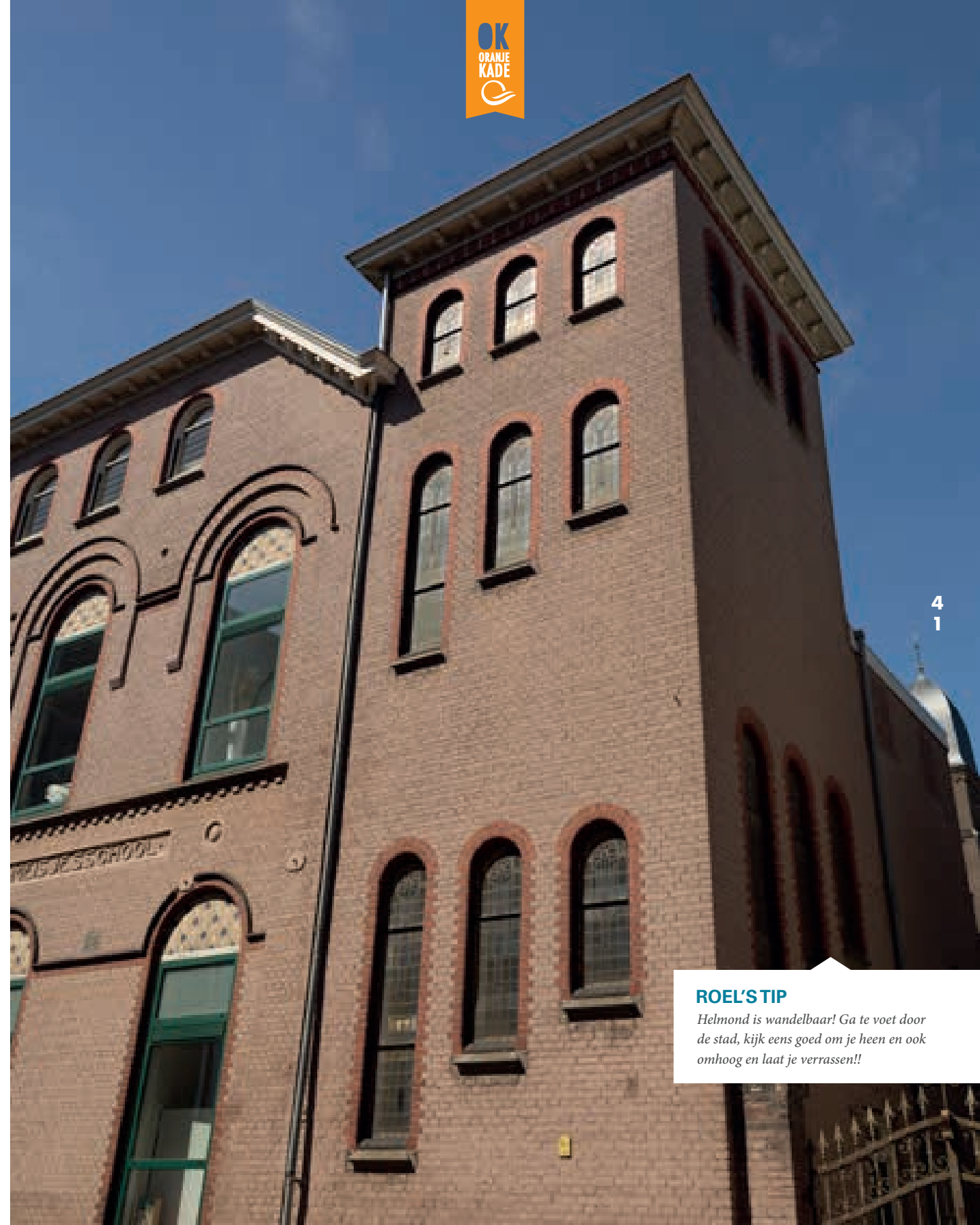
"Het Speelhuis is een prachtig theater geworden, er zijn plannen om de kerk meer aan te lichten. Helmond is slim bezig met een prachtig kerngebied. Vlisco

vind ik de mooiste industriële zone. Als dat terrein ooit vrijkomt... dat is groot, dat moet je eens op een luchtfoto zien! Bij het kasteel ligt de Aa, vroeger kon je aan het water zien welke kleuren ze bij Vlisco hadden gebruikt. De Steenweg is de PC Hooftstraat van de stad. Dierdonk en Brandevoort zijn prachtige

wijken. Ik heb vanaf mijn 17e altijd in het centrum gewoond en zou deze stad nooit kunnen verlaten. Een paar jaar geleden ging ik met ons pa naar de opening van De Cacaofabriek. Er viel natte sneeuw en er stond een gure wind. We liepen richting Vlisco en er kwam een goederentrein aan. Dat was zó een sfeertje. Hier ga ik nooit meer weg!, dacht ik toen."

PAREL VAN BRABANT

"Kunst en cultuur bepalen de inslag en verleggen grenzen", vindt Roel. "Wij hadden vroeger niks te doen. Op de Steenweg stond één keer per jaar een reggaebandje. Als je ziet wat er nu aan festivals wordt georganiseerd! Helmond heeft nog geen eigen festival, maar de neuzen staan nu wel veel meer dezelfde kant op. We hebben een goede bestuursvrouw, Elly Blanksma-van den Heuvel. En we hebben altijd goede burgemeesters gehad. Je kunt hier alle wereldse gerechten krijgen, mensen uit de regio komen hier nu eten. Helmond is het pareltje van Brabant!"

ROEL'S TIP

Helmond is wandelbaar! Ga te voet door de stad, kijk eens goed om je heen en ook omhoog en laat je verrassen!!

*Visie op wonen en kunst
en cultuur in de stad*

JOCHEM OTTEN

Vijf jaar geleden werd hij tegelijkertijd directeur van De Cacaofabriek en theater Het Speelhuis. In de afgelopen jaren heeft Jochem Otten kunnen bouwen aan kunst en cultuur in de stad en haar omgeving. Er was scepsis toen De Cacaofabriek open ging: Is dit niet te grootstedelijk voor Helmond?

“De Cacaofabriek was een jaar open en veel stond in de kinderschoenen, toen ik begon”, vertelt Jochem. “Ik heb jaren met het team kunnen bouwen aan de programmering van culturele activiteiten, waardoor Helmond De Cacaofabriek heeft ontdekt. En niet alleen Helmond, ook mensen uit de regio komen hier naar toe om uit te gaan, geïnspireerd te worden en elkaar te ontmoeten. Toen we Het Speelhuis gingen verbouwen, was er minder scepsis. Iedereen was aan de voorkant al meteen enthousiast, mensen zijn meegegroeid met het idee dat kunst en cultuur

waarde toevoegen aan de stad. Dat is de beweging geweest. Met een aantal elementen - ik vertegenwoordig er twee - heeft Helmond die positie voor de regio ingenomen. Daardoor krijg je als stad een

“DRIE V’S ZIJN ONS MOTTO: VERBINDEN, VERMAKEN, VERRIJKEN”

nieuw en aantrekkelijk profiel. Er is steeds meer animo voor avontuurlijke programmering, de opkomst blijft groeien”, geeft Jochem aan. “Aan bepaalde dingen moet je bouwen, dat vraagt een lange adem.

Een van de gezelschappen waar we jaarlijks naar uitzien is het NBE (Nederlands Blazers Ensemble). Hun vertrekpunt is klassiek, maar er wordt altijd met maatschappelijke thema’s verbonden en/of

samengewerkt met verrassende artiesten, zoals het poppentheater van Duda Paiva. We begonnen jaren geleden met drie rijen bezoekers en nu moeten we soms zelfs het balkon opengooien.

De Cacaofabriek is uniek in Nederland, omdat we alle culturele sectoren onder één dak hebben. Dat levert interessante combinaties op. Bijvoorbeeld de première van de film Django met aansluitend een optreden van het Rosenberg Trio, helemaal uitverkocht. En de expositie van World Press Photo in combinatie met de ontwikkeling van lesmateriaal voor de scholen en een tentoonstelling van het resultaat van hun opdracht. Die kinderen komen in De Cacaofabriek en we ontvangen ze dan voor lezingen in de bioscoopzaal. Ze zijn helemaal onder de indruk. Zo kunnen we pareltjes creëren. Drie v’s zijn ons motto: verbinden, vermaken, verrijken”, lacht Jochem.

“Verrijken betekent dat je dingen naar de stad haalt of creëert die er anders niet geweest zouden zijn. De zaadjes die je plant, kunnen uitgroeien tot bomen, en dan kun je er niet meer om heen. We hebben medestanders nodig die dat proces helpen voeden. Dan gaat het leven, inspireren en integreren”, licht Jochem het motto toe.

WAAR IS BEHOEFTE AAN?

“Meer jeugd in de stad”, antwoordt Jochem direct. “In Nijmegen is bijvoorbeeld 25% van de bevolking student. Dat proef je meteen. Ook ondernemers en initiatiefnemers gaan zich richten op zo’n doelgroep wanneer deze substantieel is. Hierdoor krijg je frisse en vooruitstrevende gelegenheden in je stad. Ik vind het vooral leuk om te zien dat ouderen er dan ook gebruik van gaan maken. Dat brengt en houdt een stad bijeen.”

“ER IS STEEDS MEER ANIMO VOOR AVONTUURLIJKE PROGRAMMERING”

WONEN

“Hetzelfde geldt voor wonen in het centrum”, vervolgt Jochem. “Vooral ’s avonds zou er veel meer te beleven kunnen zijn. Ik doel dan niet per se op een hoop feestgedruis, maar mensen die er ook ’s avonds verblijven. Oranjekade, dit nieuwe wonen, kan de levendigheid in het centrum bevorderen. Mensen worden makkelijker uitgenodigd een wandeling te maken door de binnenstad. Ook het Burgemeester Geukerspark dat er gaat komen, met appartementen en een horecapaviljoen, biedt perspectief”, vindt hij.

“Als je richting het kasteel wandelt en vervolgens het kasteelpark in, loop je tegen een wand van Vlisco aan. Hier lijkt de wereld op te houden. Maar de weg hoeft daar niet dood te lopen. Je zou een vlonder kunnen maken boven het kanaal om vanuit de kasteeltuin Vlisco rechtsom voorbij te lopen, die overgaat in een ‘loopgraafbrug’, zoals ze bij Fort Roovere bij Bergen op Zoom hebben gedaan. Daar kun je als het ware door het water lopen; een dergelijke brug ligt zo diep in het water dat je nog net met je hoofd en schouders boven het wateroppervlak uitkomt. Zo’n ‘loopgraafbrug’ zou bij De Cacaofabriek kunnen uitkomen, dat zou een wonderlijke ervaring

kunnen zijn. Naast De Cacaofabriek wordt straks Loods20 geopend, waarin het EDAH-museum en het Draaiorgelmuseum worden gevestigd. Een stad wordt veel mooier wanneer je de verschillende onderdelen goed verbindt. Niets is zo lekker dan onbelemmerd door een stad kunnen slenteren en op ontdekkingsstocht gaan.”

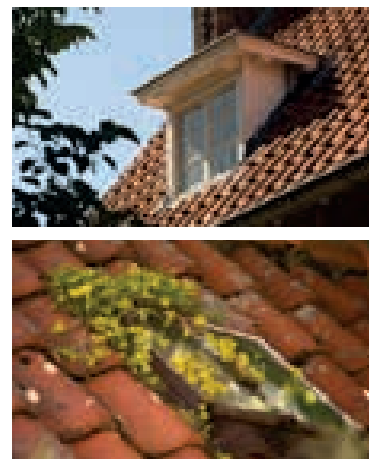

In de boomgaard van appelboer Rik Jurrius groeien vele rassen appels en peren. Zijn winkel is te vinden bij Sluis 8, Goorsebaan 16. Daar heeft hij ook heerlijke sappen en jams te koop.

Klanten zeggen: "Dè proef de gewoon. Echt waar!"

ORANJE BUURT

Een fijne wijk met naam, bewoners aan het woord

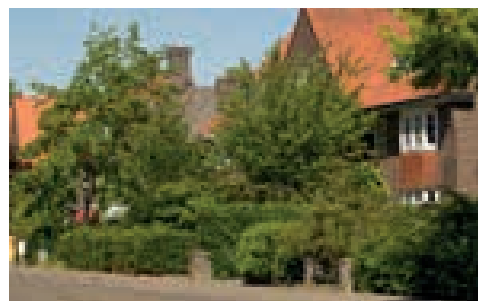
Residenten van Oranjekade kijken straks uit op de Oranjebuurt aan de overkant van het kanaal. Deze wijk is in de jaren dertig van de vorige eeuw gebouwd en vernoemd naar de leden van het koninklijk huis, met straatnamen als Willemstraat, Julianalaan, Prins Bernardlaan, Emmastraat, Mauritslaan en de Nassastraat. Het oudste deel van deze buurt bevindt zich tussen de Wesselmanlaan en de Julianalaan.

In Helmonds dialect wordt Oranjebuurt ook wel 'D'n Hirrebult' genoemd, ofwel 'De Heerebult', omdat er vroeger de rijkere burgers van Helmond woonden, zoals directieleden van fabrieken. De wijk ontleent haar naam ook aan de oranje daken van de huizen en wordt daarom wel het 'Oranjedakpannendorp' genoemd. In het verleden werd naar de wijk verwezen als de 'Rooiebult', omdat de straten een rode kleur hebben en de middenstanders die er woonden vaak rood stonden bij de bank. 'C.V. Oranjebuurt' is de naam van de oudste carnavalsvereniging van Helmond. Traditiegetrouw start carnaval met 'de kat de bel aanbinden'.

De Oranjebuurt is een zeer gewilde wijk. De mooie huizen in het westen van de stad zijn deels ontworpen door architect Lambert de Vries tussen 1918 en 1939. Zijn handtekening is op diverse plaatsen

“IK BEN FAN VAN AL DIE OUDE ELEMENTEN”

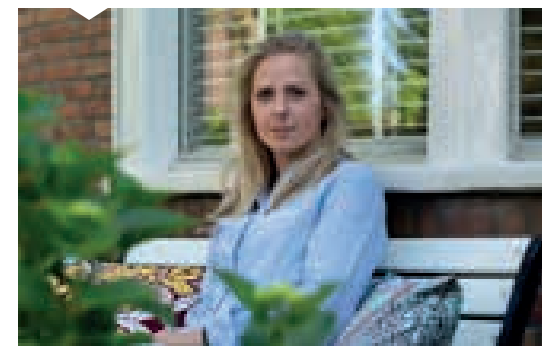
in Helmond terug te vinden en wordt gekenmerkt door een sierlijke, symmetrische stijl. Maartje woont in het kleinste huisje en heeft dat grotendeels zelf verbouwd. “Toen ik hier kwam wonen, vijf jaar geleden, was ik pas 22 jaar”, vertelt ze enthousiast. “Ik kwam mijn huis op maandagavond op Funda tegen, ben op woensdag gaan kijken en heb het vrijdag gekocht.

Dit zijn mooie huizen. Ik ben fan van al die oude elementen. De ronde boog die de woonkamer in tweeën splitst, was niet mijn favoriet, maar kenmerkt inmiddels echt het huis. Ik wil altijd veel zelf doen, anders weet je niet of je iets kunt. Zo was er een laag egaline cement over de terrazzo vloer gestort. Deze heb ik er met beitelen en schuren vanaf gehaald tot de oorspronkelijke vloer naar boven kwam. Dat is het leuke van een oud, niet gerenoveerd huis, er komen pareltjes tevoorschijn. Het contact met de burens is leuk, we maken een praatje en drinken even een borrel op een verjaardag, met lekker weer zelfs in de voortuin. Het bochtje in de Nassastraat is voorzien van mooie oude bomen, een perkje met groen, goede bestrating en aangekleed met oude Amsterdammertjes. Er hangt een heel open en gezellige sfeer. Momenteel woon ik heerlijk in de Oranjebuurt en ben ik blij met de locatie en voorzieningen in de omgeving. Ik kan me daarom goed voorstellen dat de bewoners van Oranjekade het net zo naar hun zin zullen hebben als ik.”

VLISCO

Maartje werkt zeven jaar bij textielfabriek Vlisco. Het bedrijf, gevestigd in Helmond, bestaat al sinds 1846 en is daarmee Nederlands oudste stoffenfabriek. Ze houdt zich met name bezig met het maken van analyses, zowel kwalitatief als kwantitatief: hoe worden de producten verkocht en ontvangen? De bedoeling is continue verbetering van het assortiment, om aan de klantvraag te voldoen. Trends in kleuren, designs en seizoenen in de markt worden vertaald naar nieuwe producten en kunnen voor Vlisco een omschakeling betekenen naar een andere kleur of naar nieuwe dessins en stofkwaliteiten.

Frits en Lieke Spierings
bewoners en ondernemers Nassastraat

Vader en dochter hebben samen een uitvaartonderneming, met kantoor aan huis. “Ik woon in de Nassastraat en mijn dochter is mijn buurvrouw”, vertelt Frits. “Het pand heb ik in 1970 gekocht, toen ik graag een huis wilde voor mij en mijn toekomstige vrouw. Het is in originele staat, alleen de keuken en badkamer zijn verbouwd. De mensen in de wijk zijn heel betrokken met elkaar, het is gewoon een gezellige buurt. Als dat niet zo is, blijf je er ook niet zo lang wonen. Als de omgeving maar goed is, dan voel je je er thuis.”

ALLES OP LOOPAFSTAND

In maart 2017 waren ze al aanwezig bij de eerste bijeenkomst over plan Oranjekade en schreven ze zich in voor de nieuwsbrief. Patrick en Michel zijn laaiend enthousiast en willen hier graag gaan wonen. “Dit is precies wat we zoeken!”

Nu hebben ze een hoekwoning. “Met het oog op later willen we net iets kleiner en gelijkvloers gaan wonen”, steekt Patrick van wal. Michel, geboren en getogen Helmonder, vult hem aan: “We vinden vooral de locatie en de afwisseling binnen het project erg aantrekkelijk en prettig. De centrale ligging is ideaal, want we lopen alles!” De twee dertigers geven de voorkeur aan een koopappartement met balkon vanaf de vierde of vijfde verdieping en het hangt van de verkoopprijs af of dat haalbaar is. “Wat we fijn vinden, is dat de woning weer lekker nieuw is. Alles is helemaal van deze tijd en gasloos, met het oog op de toekomst, en het is fijn dat we veel nog zelf kunnen kiezen”, vervolgt Michel. “We houden van nieuw en onderhoudsvriendelijk en kunnen dit helemaal ons eigen huis maken. Alle voorzieningen zijn om de hoek, we doen onze boodschappen nu ook bij AH XL. Het gaat om het totaalpakket”, zegt Patrick.

NO-NONSENSE

Patrick werkt op de marketingafdeling van een Helmonds bedrijf, komt uit Limburg, heeft gestudeerd en gewoond in textielstad Tilburg en voelde zich hier heel snel thuis. “Ik hoef niet meer weg uit Brabant”, lacht hij. Michel werkt op de facturatieafdeling van een organisatie buiten de

“WE ZIJN BLIJ MET ORANJEKADE, DIT IS PRECIES WAT WE ZOEKEN!”

stad en hij vertelt namens hen beiden wat zo leuk is aan Helmond: “Het is geen grote stad, maar wel eentje met karakter. Hier wonen mensen met een no-nonsensementaliteit, ze zijn heel direct. Daar houden we van. Helmond heeft een rijk industrieel verleden, een mooi kasteel en is altijd in ontwikkeling. Dat maakt de stad bijzonder. Hoe ouder we worden, hoe meer we dit waarderen”, lacht Michel. “De stad heeft veel sociale huurwoningen en woningen in het hogere segment, dat is scheef”, voegt Patrick toe. “Juist het middensegment in koopwoningen ontbreekt. We hopen dat Oranjekade dit gemis gaat opvullen, want dan is het precies wat we zoeken!”

EEN GLIMLACH IN BRABANT

Het enthousiaste stel houdt van cultuur en reizen, naar een ver land of op citytrip en wandelen in binnen- en buitenland. Patrick en Michel gaan regelmatig naar de film, bezoeken met veel plezier concerten en het theater en gaan graag uit eten. Ze houden er ook van om even een terrasje te pakken. Samen zo lang en zo veel mogelijk genieten van het leven, lekkere lokale en wereldse gerechten

proeven. Ze denken niet in verschillen tussen mensen, maar geloven in wederzijds respect en acceptatie. Ze vinden dat er wel wat meer aandacht voor elkaar mag zijn, juist in de situatie waarin we ons nu allemaal bevinden. “Helmond werd in de jaren negentig ‘een glimlach in Brabant’ genoemd”, herinnert Michel zich glimlachend. “Je thuis voelen is belangrijk. Dat gevoel hopen we straks in Oranjekade nog meer te ervaren!” Patrick knikt bevestigend. Ze stralen allebei. ☺

Wandelen kan in Helmond heerlijk in park De Warande, in en rondom de kasteeltuinen en het Burgemeester Geukerspark. Het ‘kapelleke’ van Binderen met de gracht erom heen is ook een fijne plek om te vertoeven. Het bijbehorende klooster is afgebroken. Je leest er alles over op www.indebuurt.nl/helmond. Op deze website vind je nog veel meer verhalen, ideeën en leuke tips.

DE UITGAANSTIPS VAN PATRICK EN MICHEL

De Cacaofabriek en theater Het Speelhuis

Favoriete restaurants:

Belcapo (Italiaans)

Roka (Japans)

33 Good Food (divers)

Nastrium hopen ze snel uit te proberen, omdat ze daar heel goede verhalen over hebben gehoord.

Yorg van den Boogaard

De rol van ALBERT HEIJN XL

De druk bezochte supermarkt aan de Torenstraat wordt onderdeel van plan Oranjekade en in dat kader aan de buitenkant volledig vernieuwd. Yorg van den Boogaard, manager van de winkel, kijkt er naar uit: “De buitenzijde is echt toe aan vernieuwing”, lacht hij.

Vorig jaar is deze Albert Heijn XL aan de binnenkant grondig verbouwd en helemaal opnieuw ingericht. “Klanten begrijpen niet waarom dat een jaar geleden binnen wél

is gebeurd en buiten niet”, vertelt Yorg. “Het is een druk terrein, dus het valt niet mee om het veilig te houden voor voetgangers, fietsers en automobilisten. En door alle verzakkingen ontstaan grote plassen regenwater. Na de zomervakantie beginnen we met het opknappen van de gevel en het parkeerterrein, dan beginnen de voorbereidende werkzaamheden voor nieuwbouwproject Oranjekade, waarvan onze winkel deel gaat uitmaken.”

SAMEN!

“De verbouwing aan de binnenkant is vorig jaar goed verlopen, we hadden alles snel op orde dankzij de betrokkenheid en inzet van alle medewerkers”, gaat Yorg verder. “Dat wil niet zeggen dat we klaar zijn. Daar waar mogelijk, passen we de winkel aan aan de wensen van onze klant. Ik wilde iedereen zich snel thuis laten voelen, maar na de verbouwing volgden drukke periodes elkaar in rap tempo op: van Sinterklaas tot de ‘Hamsterweken’, toen brak er brand uit in het pand hiernaast met ontruiming en rook-

“WE WERKEN HIER MET ELKAAR, EN VOOR ELKAAR, WE DOEN HET SAMEN”

schade tot gevolg en daarna moesten we gas geven voor de drukte van Pasen en Pinksteren. Er werd veel gevraagd van mijn medewerkers, ik ben trots op mijn personeel. Twee toppers van assistenten, Karin en Gijs, sturen mee aan. Dan komen er in de organisatie twintig teamleiders, die leidinggeven aan zo’n 275 medewerkers. We werken hier met elkaar en voor elkaar, we doen het samen”, zegt Yorg tevreden.

PLAN ORANJEKADE

“Het is een forse ingreep die gaat plaatsvinden: het parkeersysteem wordt vernieuwd met in- en uitrijden op kentekenregistratie en de rijrichting wordt veranderd, zodat al het verkeer zich veilig over het terrein kan bewegen. Het laden en lossen wordt anders ingericht, daar mogen nieuwe bewoners straks geen last van hebben. Het is een traject dat vraagt om veel geduld. Zoveel geduld heb ik niet altijd”, lacht Yorg.

JE OP VAKANTIE WANEN

“Oranjekade is prachtig, met een park voor de rust en heerlijk wonen aan het kanaal. De drukte van de stad kun je opzoeken als je dat wilt. Het is vooral ook het gemak, alles is op loopafstand. Dat geeft een goed gevoel, het gevoel van thuiskomen, en tegelijkertijd je op

ALBERT HEIJN XL

vakantie wanen. Ik vind het fantastisch dat de voorgevel van EDAH behouden blijft en dat de cultuur van de supermarktketen terugkomt in het plan, daar ben ik blij mee. Veel klanten weten dat hier vroeger de supermarkt en het opleidingscentrum van EDAH waren gevestigd (het Praktikum). Oranjekade heeft toegevoegde waarde voor dit gebied, wie wil, kan straks ook met de boot inkopen komen doen”, lacht Yorg.

“WE HOUDEN SOCIALE CONTROLE, EN HEBBEN GOEDE CONTACTEN MET ONZE BUREN”

TOEGEVOEGDE WAARDE AH XL

“De rol van onze winkel is wellicht groter dan we onszelf realiseren; we houden sociale controle en hebben goede contacten met onze burens, gemeente, politie en klanten. En straks natuurlijk ook met de nieuwe bewoners”,

zegt Yorg opgewekt. Hij spreekt zijn waardering uit voor zijn medewerkers, zij krijgen veel voor hun kiezen. “Het omgaan met diversiteit aan klantgedrag vraagt best wel wat. Onze sociale betrokkenheid is groot”, zegt Yorg stellig. “We hebben een signalerende rol richting ouderen, soms dementerend, en ook richting jeugd en scholieren en vanuit zorg leggen we

daar waar nodig contact met familie, begeleiders of bijvoorbeeld leraren.”

MODERNISERING

“We zijn de grootste winkel met de meest ruime openingstijden van Helmond en omstreken”, vervolgt Yorg. “Elke dag van 08.00 tot 22.00 uur geopend. Duizenden klanten brengen wekelijks een bezoek aan de winkel. Hierbij maakt een steeds groter wordende groep gebruik van zelfscan, steeds meer gemak voor de klant. Zelfs het sparen van zegels gaat inmiddels digitaal. Gezond eten is in, de verkoop van verse producten krijgt een enorme boost, groenten en fruit zitten in de lift”, licht Yorg een ander dynamisch aspect van zijn werk toe.

AANPAKKER MET HUMOR

In de ogen van Yorg is Albert Heijn een schitterend bedrijf waar je kansen krijgt. “Ik ben er als 14-jarige begonnen en werk er al 27 jaar. Ik heb levensmiddelentechnologie gestudeerd en binnen de organisatie mogelijkheden gekregen, die ik heb benut. Het belangrijkste vind ik: handel op de plank, bereikbaar zijn en contact maken. We krijgen hoge waardering voor het personeel, onze vriendelijkheid, de wachttijden bij de kassa en de goed gevulde schappen. En ja... kansen zijn er altijd. Belangrijk is dat we er plezier in hebben. Luisteren naar elkaar, jezelf niet gek laten maken en een gezonde dosis humor gebruiken. Dan komt het allemaal goed.” ☺

BAN BOUW

Een kijkje achter de schermen van de bouw

Bert Golstein, Manager Bouw & Ontwikkeling en Martijn van Oorschot, Projectleider Uitvoering, werkzaam bij BanBouw staan voor een opgave. Hoe gaan ze dit omvangrijke, complexe woonproject realiseren?

“Al in een vroeg stadium stemmen we ons af op het ontwerpproces. We denken mee met de architecten hoe we de woningen kunnen bouwen tegen betaalbare prijzen”, legt Bert uit. “De omvang maakt het complex, daarom bouwen we blok voor blok. De vorm van ieder woonblok verandert, maar de bouwmethodiek niet, omdat we hebben gekozen voor een prefab systeem en één proces. De kracht ligt in de eenvoud”, vertelt Bert. “We houden het montageproces op locatie klein, hebben maximaal drie appartementenblokken onderhanden en gebruiken vaste ploegen.

Zo blijft een groot project goed te overzien.” Wat dit project eveneens complex maakt, is de planologische wijziging, die BanBouw samen met hun jurist, ingenieurs en de gemeente Helmond doorvoert. “Om te komen tot een nieuwe bestemming is **“DE OMVANG MAAKT HET COMPLEX, DAAROM BOUWEN WE BLOK VOOR BLOK”** goede ruimtelijke ordening en onderzoek noodzakelijk. We willen vaststellen

dat er behoefte is aan de gewenste bestemming en dat deze toepasbaar is in de omgeving. Daarna volgt een procedure bij provincie en gemeente om de planologische wijziging definitief te maken. We houden rekening met omgevingsfactoren: de natuur, Albert Heijn XL, het parkeerterrein, het water en het industrieel erfgoed: de maat en schaal uit de geschiedenis, die we herkenbaar terug willen laten komen”, vertelt Bert.

Martijn vult aan: “Dit traject is ingewikkelder dan de bouw zelf. De stapel

onderzoeksrapporten die er al ligt! De brug over het kanaal blijkt gebombardeerd te zijn geweest, er is een explosieven-onderzoek nodig. We hebben vliegroutes, geluid en flora en fauna op de locatie onderzocht en moeten ontheffingen aanvragen, dat zijn lange processen.”

INTENTIE

“Vanaf de eerste schetsen vragen we onze leveranciers mee te denken en een plan en prijs te maken”, vervolgt Bert. “Als we deze van alle maatgevende disciplines hebben ontvangen, leggen we onze intentie tot samenwerken vast in een overeenkomst. Wie weet beter hoe te bouwen dan onze leveranciers en onderaannemers? We zoeken samen naar slimme oplossingen, juiste vormen, toleranties en eigenschappen, zodat we vroegtijdig de beste keuzes kunnen maken. Het gaat niet alleen om volumes en vierkante meters, maar vooral om maakbaarheid en uitvoerbaarheid”, licht hij toe.

PREFAB EN FASES

“We hebben een draagconstructie bedacht, waardoor we de prefab gevels gelijktijdig kunnen assembleren. Daarmee

richtlijnen van het RIVM. En we bouwen niet alles tegelijk, maar nemen maximaal drie appartementenblokken en één opleverblok onderhanden in vier fasen: ruwbouw (wind- en waterdicht), ruwe afbouw, fijne afbouw en vooropnames en oplevering. Het is een omgekeerde productielijn, de medewerkers gaan aan het product langs in plaats van het product aan de medewerkers. Alles schuift mee op, inclusief de hekken. We starten één keer op en kunnen in dezelfde ploeggrootte doorwerken. Dit noemen we ‘line balancing’: we richten werkstations in, die door het hele proces gelijk blijven. We stemmen de capaciteit zo af dat elke ploeg twee appartementen per dag kan realiseren, of dit nu wanden of tegels zetten is. Als een ploeg sneller kan, halen we er mankracht af en als een ploeg langzaam gaat, zetten we er personeel bij. We balanceren de productielijn zó uit dat we ver vooruit afspraken per dag kunnen vastleggen. Als de trein eenmaal loopt, is hij niet meer te stoppen”, glimlacht Bert.

OCHTENDGEBED

“Het belangrijkste moment in het bouwproces is het werkoverleg ’s morgens, het ‘ochtendgebed’, met de uitvoerder en voormannen”, voegt Martijn toe. “Op vijf onderdelen: logistiek, planning, veiligheid, kwaliteit en onopgeloste punten. Zo houden we de leercurve kort en loopt eventuele schade niet verder op dan maximaal twee appartementen.” Hij zal zo’n drie keer per week bij het overleg aanwezig zijn, zodat hij snel op zaken kan inspelen.

Dit bouwproject is geen gesneden koek, zowel de schaalomvang als de bouwmethodiek zijn nieuw voor hem. “Maar ik ben nu al bekend met ieder hoekje en gaatje van het project”, lacht Martijn.

PLANNING

BanBouw is begonnen met het opknappen van de 70er-jaren gevels van Albert Heijn XL en van de woningen in de directe omgeving. Het parkeerterrein wordt vernieuwd en het terrein rondom de watertoren wordt ingericht tot park. In het najaar begint de sloop van de gebouwen

“ALS ALLES VOLGENS PLAN VERLOOPT, START DE BOUW IN HET VOORJAAR VAN 2021”

van EDAH met uitzondering van de voorgevel, dit duurt twee tot drie maanden. In december kan het gebied bouwrijp worden gemaakt en de riolering worden aangebracht, zodat het regenwater tijdens het bouwproces goed wordt afgevoerd. Dit vraagt voorbereiding door de gemeente, BanBouw moet de dimensies van de aansluitingen weten. Tevens worden de hoofdtracés van de nutsbedrijven gereed gemaakt en de wegen verhard met gebroken puin, voor het zware vrachtverkeer. Als alles volgens plan verloopt, start de bouw in het voorjaar van 2021.

Daar verheugen Bert en Martijn zich op. De bouw houdt hen dagelijks bezig, ze zijn intrinsiek gemotiveerd er iets moois van te maken. “Het werk wat je doet, realiseert zich in het echt. Daar zijn we trots op. Oranjekade maakt de aanblik en entree van de stad beter, het is een esthetisch aanzicht en heeft een ongekende intimiteit, door de speelse, groene binnenhoven.” ☺

Bert Golstein & Martijn van Oorschot

maken we de bouw kleiner en beperken de invloed van personeel en het weer. Zo werken we veiliger en efficiënter en voldoen daarmee ook aan de corona-

COLO FON

'Oranjekade, helemaal OK'
is een uitgave van:

Rezidenz development BV
Parklaan 81B
5613 BB Eindhoven
040 - 851 93 00
www.rezidenz.nl

BanBouw
Collseweg 23
5674 TR Nuenen
040 - 283 19 05
www.banbouw.nl

Makelaars
ERA vb&t Makelaars Helmond
0492 - 505 510
helmond@eravbtmakelaars.nl

Van Santvoort Makelaars
0492 - 525 552
info@helmond.vansantvoort.nl

Art direction en grafisch ontwerp
De Heeren van Vonder
Antonie de Rooij en Esther Plaat
www.dhvv.nl

Fotografie
BC Fotografie
Johan Bakels en Jenny van den Hurk
www.bc-fotografie.nl

Archiefbeelden
RHCE - Regionaal Historisch Centrum Eindhoven

Verhalen en teksten
Vertel me je verhaal
Nannie van den Eijnden
www.nannievandeneijnden.nl

Eindredactie
Ekri-ARTe
Mariët Jonkhout
www.ekri-arte.nl

Drukwerk
Enson web & print

Met dank aan:
Wethouder Gaby van den Waardenburg • Gemeente Helmond
Programmamanager Joost van der Geest • Gemeente Helmond
Peter Hoesbergen • Hoesbergen Advies
Joost Verbeek • architecten|en|en
Victor Joosten • Christoph Kohl Stadtplaner Architekten
Thor Hendriks • Burobol
Roel Hanssen • Hansen Art Design
Jochem Otten • Directeur De Cacaofabriek & theater Het Speelhuis
Mario Kuijpers • Heemkundekring Helmont
Sjoerd Aukes, Hans en Eduard Hetteema • derde generatie EDAH
Maartje Bakels, Frits en Lieke Spierings • bewoners Oranjebuurt
Yorg van den Boogaard • AH XL
Patrick en Michel • geïnteresseerden Oranjekade

© Deze uitgave is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Noch de uitgever, noch de makers stellen zich aansprakelijk voor eventuele schade als gevolg van eventuele onjuistheden en/of onvolledigheden in deze uitgave.

Niets uit deze uitgave mag worden openbaar gemaakt en/of verveelvoudigd door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever en de makers.

HELMOND

voor elkaar, met elkaar

WWW.ORANJEKADEHELMOND.NL